

*Ковальська В. В.,
аспірант кафедри права Європейського Союзу
та порівняльного правознавства
Національного університету «Одеська юридична академія»*

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СПЕЦІАЛЬНИХ МІСІЙ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Анотація. Стаття присвячена дослідженню нормативно-правових основ створення й функціонування спеціальних місій Європейського Союзу. Зазначається, що миротворчість відіграє важливу роль у багатогранній діяльності Європейського Союзу. Особлива увага акцентується на тому, що стурбованість Європейського Союзу наслідками регіональних конфліктів не обмежується географічно близькими регіонами та має глобальний характер, про що свідчать акти, видані Європейським Союзом.

Ключові слова: нормативно-правове регулювання, спеціальні місії Європейського Союзу, регіональні конфлікти, кризові ситуації, миротворчі операції.

Постановка проблеми. Європейський Союз (далі – ЄС, Союз) веде активну діяльність щодо розгортання спеціальних місій, що пов'язано зі зростанням оперативного потенціалу Союзу й дає змогу проводити все більшу кількість різноманітних операцій. Згідно з ч. 1 ст. 42 Договору про Європейський Союз (далі – ДЕС), спільна безпекова та оборонна політика є невід'ємною частиною спільної зовнішньої й безпекової політики. Вона забезпечує ЄС оперативну спроможність, що спирається на цивільні й військові засоби. Союз може використовувати їх у місіях поза межами Союзу, щоб підтримувати мир, запобігати конфліктам і зміцнювати міжнародну безпеку згідно з принципами Статуту ООН. Виконання цих завдань здійснюється із використанням ресурсів, що надаються державами-членами [1]. Згідно зі ст. 43 ДЕС, місії, для виконання яких ЄС може використовувати цивільні та військові засоби, охоплюють спільні операції щодо роззброєння, гуманітарні й рятувальні операції, надання консультацій і допомоги у військових справах, місії запобігання конфліктам і миротворчі місії збройних сил щодо врегулювання кризових ситуацій, зокрема встановлення миру й постконфліктна стабілізація.

Як можна побачити з наведених норм, місії ЄС можуть створюватись для надання допомоги не тільки в конфліктних, а й у будь-яких кризових ситуаціях, у тому числі гуманітарних криз і таких ситуацій, що потребують рятувальних дій. Тому варто погодитись із професором Ф. Нерттом, котрий підкреслює, що місії Європейського Союзу, по суті, є операціями з кризового менеджменту [2, с. 4]. На практиці такий «кризовий менеджмент» може здійснюватись за широким колом питань, яке охоплює підтримку верховенства права, поліцейські операції, реформування сектора безпеки, прикордонну допомогу та моніторинг, підтримку миру й миротворчість.

Вклад основного матеріалу дослідження. Основним правовим інструментом, що скеровує операції ЄС, є рішення Ради, яке приймається на підставі ч. 2 ст. 43 ДЕС, згідно з якою Рада ухвалює рішення, що визначають цілі й обсяги місій, загальні умови їхнього виконання. Відповідне посилення міститься також у ст. 28 Договору, відповідно до якої

якщо міжнародна ситуація вимагає оперативних дій Союзу, Рада ухвалює рішення, що закладають цілі, обсяг і засоби, які мають надаватися Союзу, а також у разі потреби тривалість і умови їх виконання. У разі зміни умов, що суттєво впливають на питання, які є предметом регулювання такого рішення, Рада переглядає принципи й цілі цього рішення та ухвалює нові рішення.

Такі рішення в разі їхнього ухвалення мають обов'язковий характер для держав-членів. Разом із тим держава зберігає право на ухвалення національної позиції чи вчинення національної дії, окремої від позицій і дій Союзу, про яку вона повинна заздалегідь повідомити Раду для наступного обговорення [1].

Рішення ухвалюються з урахуванням положень ст. 31 Договору, тобто одностайно чи за відсутності голосів проти. Держави-члени мають право утримуватись від голосування, однак повинні обґрунтовувати своє утримання формальною декларацією. У цьому випадку держава не зобов'язана застосовувати таке рішення до себе, проте повинна визнавати його обов'язковим для Союзу. Утримання від голосування щонайменше однієї третини держав-членів, що охоплюють не менше ніж третина населення Союзу, призводить до неухвалення відповідного рішення. Водночас із цього загального порядку на підставі ч. 2 ст. 31 може бути зроблений виняток для операцій невійськового характеру, голосування по рішеннях щодо яких може відбуватися кваліфікованою більшістю.

Необхідно відзначити, що процедура прийняття рішень за чинною редакцією ДЕС зі змінами, унесеними Лісабонським договором, відповідає процедурі спільних дій за ст. 14 у редакції Договору, що була чинною до 2007 р. Подібні спільні дії та рішення варто розглядати як акти саме Союзу, а не спільні ініціативи, колективно схвалені державами-членами.

Зазвичай такими рішеннями (чи в минулому сумісними діями) установлюється мандат місії, її політичне й за необхідності військове керівництво, визначається статус місії, фінансові аспекти її діяльності, можливість участі третіх держав, що не є членами ЄС, відносини з третіми державами та міжнародними організаціями, порядок роботи з інформацією з обмеженим доступом, терміни початку й завершення роботи місії. У випадках військових операцій приймається також додаткове окреме рішення щодо початку такої операції [3; 4].

Як приклади місій, що були створені в межах механізму сумісних дій, можна навести операцію «Алтея» та Поліцейську місію ЄС у Боснії й Герцеговині [5], операцію «Конкордія» [6] та поліцейську місію «Проксима» [7] в Македонії, військову операцію «Артеміда» [8], Місію з підтримання реформи армії й поліцейську місію «Кіншаса» в Демократичній Республіці Конго [9], місію «Феміда» щодо забезпечення верховенства закону в Грузії [10], місію «Лекс» щодо підтримання законності в Іраку [11], акцію з підтримки дій Африканського Союзу в Судані [12], Спостережну місію в індонезійській провінції Ачех [13],

Поліцейську місію на Палестинських територіях [14], місію щодо сприяння прикордонному контролю в Рафасі (Палестинська автономія) [15].

На основі аналізу наведених сумісних дій можна зробити висновок про їхній загальний зміст. Зазвичай сумісна дія виконує таке:

- визначає завдання місії. Більшість місій ґрунтується на запрошеннях держав, у яких проводяться операції, або угоди (такій як Загальна рамкова угода про досягнення миру в Боснії і Герцеговині [16], на підставі якої проводилася операція «Алтея»). У всіх випадках, де це можливо, наводяться посилання на резолюції ООН, у дусі яких проводиться операція. Так, у випадку операції «Артеміда» місія ЄС створювалася безпосередньо на підставі посилання на рішення ООН, виконавцем якого був Європейський Союз;

- ініціює розробку плану операції або визначає групу планування операції, можливе визначення країни, яка є відповідальною за планування (framework nation), зокрема щодо операції «Артеміда» такою країною була Франція. Водночас відповідальна країна лише розробляє проекти документів щодо діяльності місії, а ухвалення цих документів залишається прерогативою Ради ЄС;

- установлює систему командування операцією. Голови місій ЄС підзвітні, як правило, Високому представникові із СЗБП безпосередньо або через Спеціального представника ЄС у конкретному регіоні. У випадках сумісних операцій з іншими організаціями (ООН, НАТО) окремо від голів місій призначаються командуючі силами ЄС, котрі відповідають за координацію діяльності з партнерською організацією;

- визначає статус і принципи комплектування персоналу операції загалом і місії. Особи, котрі працюють у межах місії ЄС, делегуються державами-членами, які несуть усі видатки із виплати їм заробітної платні й оплати поточних видатків. У більшості випадків строки делегування персоналу становлять не менше ніж один рік, хоча остаточно визначаються тривалістю відповідної місії. Особи, котрі делеговані, у свою чергу, повністю підзвітні своїм національним урядам. Керівництву місії надається право також наймати міжнародних чиновників і місцевий персонал;

- окреслює географічне розташування суб'єктів операції. Зазвичай центральний офіс місії розташовується в столиці або на ділянках, на які спрямована робота місії (наприклад, у певних точках державного кордону). Можливе створення центрального та регіонального офісів, а також окремих структурних підрозділів, відповідно до завдань місії;

- указує на намір Комісії ЄС здійснювати дії, що сприятимуть досягненню цілей операції. Це допомагає юридичному оформленню участі Комісії в місіях, що створюються в межах СЗБП, частина з яких, по суті, здійснюється у сфері СПБО;

- визначає умови участі в операції третіх держав. Така участь можлива, якщо вона не підриває системи прийняття рішень ЄС і здійснюється на підставі принципів, аналогічних тим, які прийняті для держав-членів, що у випадку поліцейських місій означає сплату витрат, пов'язаних із діяльністю персоналу місії, за рахунок сторони, яка делегує. Для поліцейських і миротворчих операцій коло можливих країн-учасниць обмежується європейськими країнами-членами НАТО, а також тими країнами-членами ОБСЄ, що вже брали участь у діяльності Міжнародних поліцейських спеціальних сил ООН, на заміну яким приходять поліцейська операція ЄС. Для цивільного компонента місій існує також можливість участі громадян тре-

тих держав у конкурсі на отримання контрактів, потреба в яких виникає в ЄС при обслуговуванні місії;

- за необхідності зазначаються умови доступу учасників операції до закритих документів ЄС. Так, для операцій «Артеміда» й «Алтея» встановлювалася можливість доступу третіх держав-учасниць до будь-якої конфіденційної інформації, що стосується проведення операції. Для операцій «Проксима» та «Кіншаса» були докладно описані рівні допуску третіх держав-учасниць і країни проведення операції. Так, надання інформації міжнародній організації-партнеру (ОБСЄ – в операції «Проксима»), ООН – для операції «Кіншаса») й іракському уряду (у випадку операції «Лекс») дозволялося тільки для документів нижчого рівня таємності «Обмежено». У поліцейських операціях державам-учасницям, а також НАТО можуть надаватися документи рівня секретності «Конфіденційно», тоді як місцеві органи влади можуть отримати інформацію лише з рівнем «Обмежено» лише у випадках особливої та невідкладної необхідності [17];

- визначаються умови фінансування операції. Деталізація встановлених витрат може обмежуватися загальною сумою, що виділяється на організацію місії, або включати конкретні вказівки на витрати, необхідні для розгортання й продовження операції, а також на джерела надходження відповідних коштів (бюджет ЄС або внески держав-членів);

- сумісні дії щодо місії, які приймаються, починаючи з 2005 р., окрім стандартних пунктів, містять особливий розділ, що встановлює підвищені вимоги до забезпечення безпеки. Так, голова місії повинен підтримувати постійний контакт із Відділом із питань безпеки Генерального секретаря Ради ЄС, котрому доручено організувати спеціальний курс із навчання навичок забезпечення безпеки, який повинен пройти весь персонал місії в обов'язковому порядку. До складу місії повинен входити підзвітний її голові офіцер із безпеки, робота якого регулярно перевіряється.

Окрім проведення самостійних операцій із урегулювання конфліктів, ЄС може використовувати механізм сумісних дій для допомоги державним органам третіх країн. У такий спосіб, зокрема, надавалася консультативна підтримка у відновленні поліції Албанії, допомога Грузії в забезпеченні безпеки місії ОБСЄ на кордоні із Російською Федерацією.

Якщо Радою приймається принципове політичне рішення щодо створення місії та затверджуються базові положення, якими регулюється її діяльність, то поточне управління й контроль такої діяльності покладаються на Комітет із питань політики та безпеки. Згідно зі ст. 28 ДЕС, цей Комітет «здійснює політичний контроль і стратегічне керування зазначеними у статті 43 операціями з урегулювання кризових ситуацій під керівництвом ради та Верховного представника». Рада, у свою чергу, «може вповноважити Комітет для цілей і на час проведення операції з урегулювання кризової ситуації, як визначено Радою, приймати відповідні рішення щодо політичного контролю і стратегічного керування операцією». Зазвичай до відома Комітету Радою належать рішення щодо внесення поточних доповнень до оперативних планів, призначення керівників (командуючих) місією, питань оперативного керівництва.

Крім того, відповідно до ст. 44 ДЕС (ст. 28 С до набрання чинності Лісабонським договором), Рада може доручити реалізацію місії групі держав-членів, що бажать цього й мають для подібної місії необхідний потенціал. У цьому випадку про управління процесом реалізації місії домовляються між собою ці держави-члени за участі Верховного представника Союзу з

закордонних справ і політики безпеки. За зверненням цих держав та у випадках необхідності зміни цілей або умов цієї місії Рада може прийняти відповідні рішення.

Окрім статутних документів ЄС, діяльність його місії може регулюватися укладеними Союзом договорами. Такі договори укладаються саме Союзом як юридичною особою, а не колективно державами-членами. Необхідно підкреслити, що в подібних договорах Союз розглядався як юридична особа й до укладання Лісабонського договору, яким правосуб'єктність ЄС була проголошена формально. Наприклад, в Угоді між Міжнародним кримінальним судом і Європейським Союзом про співробітництво та взаємодопомогу від 2006 р. прямо вказувалося на роздільність юридичної особи Союзу та держав-членів [18]. Подібні угоди, що укладаються з третіми державами стосовно місії ЄС, включають у себе зазвичай положення про участь третіх держав у таких місіях і їхній статус на території третіх держав [19, с. 58].

Як правило, угоди щодо розміщення місії на території третьої держави укладаються у форматі так званих Угод про статус сил (Status of Forces Agreement (далі – SOFA)) чи Угод про статус Місії (Status of Mission Agreement (далі – SOMA)). Угоди SOFA/SOMA містять положення щодо юрисдикції стосовно території й персоналу місії, носіння персоналом місії форми та зброї, привілеїв та імунітетів персоналу місії, безпеки місії і її персоналу, порядку розгляду скарг і розв'язання спорів [20, с. 70].

Коли в місії ЄС бере участь третя держава, форми такої участі обумовлюються у відповідній угоді. Це можуть бути як угоди *ad hoc*, що розробляються на базі модельних угод [21], або рамкові угоди, які стосуються участі в операціях ЄС загалом [22]. Під час укладання таких угод третя держава, як правило, спирається на рішення (спільну дію) Ради про початок операції та зобов'язується слідувати відповідним приписам Ради. Подібні угоди також розширюють на персонал третьої держави, що бере участь в операції, дію угод SOFA/SOMA й указують на лінію підпорядкування, юрисдикцію щодо персоналу тощо. Також між державами-учасницями місії укладаються різноманітні додаткові угоди, меморандуми про порозуміння, технічні договори, які стосуються різних аспектів їхнього співробітництва в межах операції ЄС.

Окрім угод, що безпосередньо стосуються конкретної місії, її діяльність також скеровується загальними нормами міжнародного права. Відповідно до норми ч. 5 ст. 3 ДЕС, «у своїх відносинах зі світом Союз підтримує та поширює свої цінності й інтереси ..., підтримує мир, безпеку і сталий розвиток ..., захист прав людини, зокрема прав дитини, а також суворе дотримання й розвиток міжнародного права, зокрема дотримання принципів Статуту ООН». Відповідно до ст. 21 Договору, у своїх діях на міжнародній арені «Союз керується принципами, які надихнули на його створення, розвиток і розширення та які він має намір поширювати у світі, а саме: демократія, верховенство права, універсальність і неподільність прав людини й основоположних свобод, повага до людської гідності, принципи рівності й солідарності, а також дотримання Статуту ООН і міжнародного права». Відповідно до ч. 2 тієї самої статті, «Союз визначає та здійснює спільну політику й заходи, працює заради досягнення високого рівня співпраці в усіх сферах міжнародних відносин для того, щоб ... зміцнювати й підтримувати демократію, верховенство права, права людини та принципи міжнародного права ..., оберігати мир, запобігати конфліктам і зміцнювати міжнародну безпеку згідно з цілями та принци-

пами Статуту ООН, з принципами Гельсінського Заключного Акта й цілями Паризької Хартії». Згідно з ч. 3, «Союз дотримується принципів і невідступно слідує цілям, визначеним у частинах 1 і 2, у розробці та реалізації різноманітних напрямів своєї зовнішньої діяльності ..., а також зовнішніх аспектів інших політик Союзу».

Висновки. Із наведених положень можна зробити висновок, що ДЕС зобов'язує ЄС поважати міжнародне право та права людини у своїх зовнішніх зносинах. У світлі цього можна згадати висновки Європейського Суду про те, що Європейські Спільноти (а отже, і Союз як їхній правонаступник) зобов'язані поважати договірне й звичаєве міжнародне право [23; 24]. Це може стосуватися не лише права прав людини, а й інших важливих для здійснення місії галузей міжнародного права, таких як, наприклад, міжнародне морське право в місіях щодо боротьби з піратством чи міжнародне дипломатичне право (у відносинах із третіми державами або приймаючою державою).

Література:

1. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу (2010/C83/01) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minjust.gov.ua/file/23491.PDF.
2. Naert F. The Application of Human Rights and International Humanitarian Law in Drafting EU Missions' Mandates and Rules of Engagement / F. Naert // Katholieke Universiteit Leuven Institute for International Law Working Paper No 151 – October 2011. – Leuven : Instituutvoor Internationaal Recht, K.U., 2011. – 18 p.
3. Council Decision 2008/918/CFSP of 8 December 2008 on the launch of a European Union military operation to contribute to the deterrence, prevention and repression of acts of piracy and armed robbery off the Somali coast (Atalanta) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32008D0918>.
4. Council Decision 2010/197/CFSP of 31 March 2010 on the launch of a European Union military mission to contribute to the training of Somali security forces (EUTM Somalia) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32011D0483>.
5. Council Joint Action of 11 March 2002 on the European Union Police Mission (2002/210/CFSP) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.cvce.eu/content/publication/2003/2/20/679a94e1-e8be-4a4a-9324-e1611398aa16/publishable_en.pdf.
6. Council Joint Action 2003/92/CFSP of 27 January 2003 on the European Union military operation in the Former Yugoslav Republic of Macedonia [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22003A0913\(01\)](http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:22003A0913(01)).
7. Council Joint Action 2003/681/CFSP of 29 September 2003 on the European Union Police Mission in the Former Yugoslav Republic of Macedonia (EUPOL 'Proxima') [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/Council%20Joint%20Action%202003%20681%20CFSP.pdf>.
8. Council Joint Action 2003/423/CFSP of 5 June 2003 on the European Union military operation in the Democratic Republic of Congo [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cmsUpload/Joint%20action%205.6.03.pdf>.
9. Council Joint Action 2004/847/CFSP of 9 December 2004 on the European Union Police Mission in Kinshasa (DRC) regarding the Integrated Police Unit (EUPOL 'Kinshasa') [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32004E0847>.
10. Council Decision 2004/924/CFSP of 22 November 2004 concerning the conclusion of the Agreement between the European Union and Georgia on the status and activities of the European Union Rule of Law Mission in Georgia, EUJUST THEMIS [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_2004.389.01.0041.01.ENG.
11. Council Joint Action 2005/190/CFSP of 7 March 2005 on the European Union Integrated Rule of Law Mission for Iraq, EUJUST LEX [Елек-

- тронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex:32005E0190>.
12. Council Decision 2005/806/CFSP of 21 November 2005 implementing Joint Action 2005/557/CFSP on the European Union civilian-military supporting action to the African Union mission in the Darfur region of Sudan [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32007D0690>.
 13. Council Joint Action 2006/202/CFSP of 27 February 2006 amending and extending Joint Action 2005/643/CFSP on the European Union Monitoring Mission in Aceh (Indonesia) (Aceh Monitoring Mission – AMM) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2006.071.01.0057.01.ENG.
 14. Council Decision 2008/134/CFSP of 18 February 2008 implementing Joint Action 2005/797/CFSP on the European Union Police Mission for the Palestinian Territories [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32008D0134>.
 15. Council Joint Action 2005/889/CFSP of 12 December 2005 on establishing a European Union Border Assistance Mission for the Rafah Crossing Point (EU BAM Rafah) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32005E0889>.
 16. The General Framework Agreement for Peace in Bosnia and Herzegovina of 14 December 1995 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.ohr.int/dpa/default.asp?content_id=379.
 17. Decision of the Secretary General of the Council/High Representative for CFSP on measures for the protection of classified information applicable to the General Secretariat of the Council, 27 July 2000 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.cvce.eu/content/publication/2006/10/13/68f5c3fa-4b0b-4efd-816d-8a6087c181b6/publishable_en.pdf.
 18. Agreement between the International Criminal Court and the European Union on Cooperation and Assistance ICC-PRES/01-01-066 10 April 2006 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.icc-cpi.int/NR/rdonlyres/6EB80CC1-D717-4284-9B5C-03CA028E155B/140157/ICCPRES010106_English.pdf.
 19. Sari A. The Conclusion of International Agreements by the European Union in the Context of the ESDP / A. Sari // International and Comparative Law Quarterly. – 2008. – Vol. 57. – P. 53–86.
 20. Sari A. Status of Forces and Status of Mission Agreements under the ESDP: the EU's Evolving Practice / A. Sari // European Journal of International Law. – 2008. – No 19. – P. 67–100.
 21. Agreement between the European Union and the Republic of Croatia on the participation of the Republic of Croatia in the European Union military operation to contribute to the deterrence, prevention and repression of acts of piracy and armed robbery off the Somali coast (Operation Atlanta) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ec.europa.eu/world/agreements/downloadFile.do?fullText=yes&treatyTransId=13347>.
 22. Угода між Європейським Союзом і Україною про визначення загальної схеми участі України в операціях Європейського Союзу із врегулювання криз від 13.06.2005 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_648.
 23. Case C-286/90 Anklagemyndigheden v Peter Michael Poulsen and Diva Navigation Corp., 24 November 1992 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:61990CJ0286&from=EN> § 9.
 24. Case C-308/06, International Association of Independent Tanker Owners (Intertanko) and Others, 3 June 2008 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:62006CJ0308> § 51.

Ковальская В. В. Нормативно-правовое регулирование деятельности специальных миссий Европейского Союза

Аннотация. Статья посвящена исследованию нормативно-правовых основ создания и функционирования специальных миссий Европейского Союза. Отмечается, что миротворчество играет важную роль в многогранной деятельности Европейского Союза. Особое внимание акцентируется на том, что обеспокоенность Европейского Союза последствиями региональных конфликтов не ограничивается географически близкими регионами и носит глобальный характер, о чём свидетельствуют акты, изданные Европейским Союзом.

Ключевые слова: нормативно-правовое регулирование, специальные миссии Европейского Союза, региональные конфликты, кризисные ситуации, миротворческие операции.

Kovalska V. Legal regulation of the activities of special missions of the European Union

Summary. The article investigates the legal base of the establishment and functioning of special missions of the European Union. It is noted that peacekeeping plays an important role in the multifaceted activities of the EU. Particular attention is paid to the fact that the EU concern the consequences of regional conflicts is not limited in geographically close regions and it is increasingly global, that is evidenced by acts issued by the EU.

Key words: legal regulation, special EU missions, regional conflicts, crises, peacekeeping operations.